

Komisja
Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

Człowiek – najlepsza
inwestycja!

Spółeczna Europa

Europejski Fundusz Społeczny

**Człowiek – najlepsza
inwestycja!**

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia,
Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego
Tekst ukończono we wrześniu 2016 r.

Komisja Europejska, ani żadna osoba działająca w imieniu Komisji, nie odpowiada za sposób wykorzystania informacji zawartych w niniejszej publikacji.

W momencie ukończenia manuskryptu wszystkie linki działały poprawnie.

© Zdjęcie na okładce: Belgaimage

© Zdjęcie na s. 17: Alto Comissariado para as Migrações

© Reszta zdjęć: Thinkstockphoto

Wykorzystywanie lub powielanie zdjęć lub innych materiałów, co do których UE nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw autorskich.

***Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu
znaleźć odpowiedzi na pytania dotyczące Unii Europejskiej.***

Numer bezpłatnej infolinii (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

Więcej informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w portalu Europa (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2016

ISBN 978-92-79-62137-6 - doi:10.2767/685521 (print)

ISBN 978-92-79-62123-9 - doi:10.2767/7697 (PDF)

© Unia Europejska, 2016

Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania źródła.

CZYM JEST EFS?

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) to podstawowe narzędzie Unii Europejskiej przeznaczone do inwestowania w ludzi. EFS był pierwszym instrumentem finansowym UE ustanowionym na mocy traktatu rzymskiego; w ciągu ostatnich 60 lat umożliwił znalezienie pracy milionom osób. EFS pomógł także na nowo włączyć do społeczeństwa osoby w trudnej sytuacji.

EFS skoncentrowany jest na niżej wymienionych czterech obszarach.

- **Zatrudnienie:** EFS finansuje europejskie projekty zapewniające wsparcie osobom w każdym wieku i pochodzącym z różnych środowisk, by zwiększyć ich szanse na znalezienie pracy. Priorytety są zmieniane, tak by udzielić odpowiedniego wsparcia wówczas, gdy jest ono potrzebne – np. po nadejściu kryzysu finansowego w 2008 r. działania skoncentrowane były na osobach młodych.
- **Włączenie społeczne:** Kluczowe znaczenie dla misji EFS ma także poprawa jakości życia osób ubogich i wykluczonych społecznie. Środki przekazywane są na projekty, które pomagają osobom defaworyzowanym znaleźć lepiej płatną pracę i zarazem poprawić ich dostęp do podstawowych usług.
- **Edukacja:** Należyta edukacja ma kluczowe znaczenie dla znalezienia odpowiedniego zatrudnienia lub powrotu do pracy. Dofinansowane przez EFS programy uczenia się przez całe życie i programy kształcenia zawodowego dają ludziom życiowe szanse i możliwości doskonalenia kariery zawodowej. Z finansowania korzystają również dzieci, które dzięki niemu mogą skończyć szkołę.
- **Usługi publiczne:** Bardziej wydajne służby publiczne przynoszą korzyści osobom fizycznym i prawnym, zmniejszając biurokrację i zapewniając oszczędność czasu. Celem inwestycji EFS jest reforma administracji publicznej i sądownictwa, tak aby zwiększyć przejrzystość ich działań oraz dostępność dla obywateli i przedsiębiorstw.

Projekty EFS zapewniają wsparcie osobom, które inaczej nie miałyby szans na uczestniczenie w szkoleniach, uzyskanie kwalifikacji i otrzymanie dobrej pracy. Ze względu na swoją skalę i zakres działania Fundusz ma duży wpływ na rynek pracy i ogół społeczeństwa. W niektórych krajach ok. 90 % rzeczywistych wydatków na działania związane z rynkiem pracy pochodzi z EFS. Fundusz jest jednym z narzędzi wykorzystywanych przez UE do zwiększania zatrudnienia, ograniczania ubóstwa i poprawy wyników edukacji w całej Unii.

JAK DZIAŁA EFS?

U podstaw działań EFS leżą trzy podstawowe zasady: partnerstwo, zarządzanie dzielone i współfinansowanie.

PARTNERSTWO

Nad osiąganiem celów EFS współpracują ze sobą instytucje UE, krajowe organy administracji, partnerzy społeczni, społeczeństwo obywatelskie i szereg organizacji lokalnych, które prowadzą projekty współfinansowane z EFS. Partnerska współpraca ze wszystkimi stronami uczestniczącymi w działaniach wspieranych przez EFS sprawia, że środki finansowe docierają na poziom lokalny dokładnie tam, gdzie są potrzebne.

ZARZĄDZANIE DZIELONE

Unia Europejska, rządy państw członkowskich i administracja regionalna wspólnie odpowiadają za planowanie i wdrażanie działań związanych z finansowaniem EFS. W ten sposób podmioty odpowiedzialne za decyzje i będące autorami programu znajdują się na odpowiednich szczeblach.

WSPÓŁFINANSOWANIE

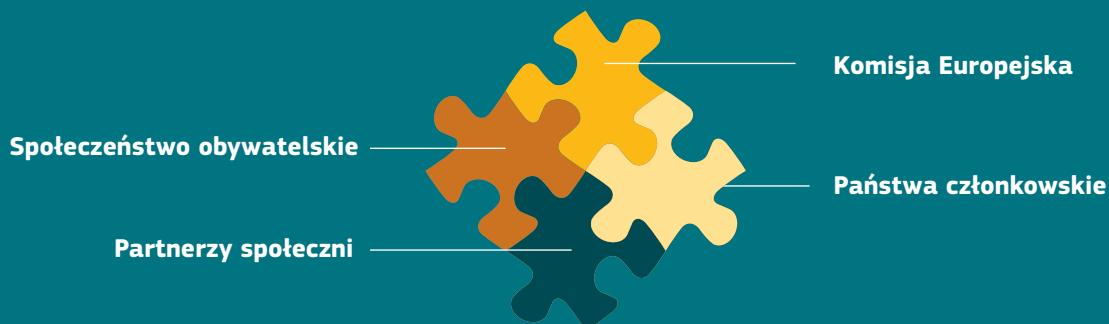
Środki finansowe przekazywane za pośrednictwem EFS pochodzą z UE, krajowych funduszy publicznych i ze źródeł prywatnych. Wkład UE waha się od 50 % do 85 % łącznych kosztów projektów, niemniej w wyjątkowych przypadkach poziom ten może wzrosnąć do 95 %. Wysokość finansowania ze środków UE zależy od bogactwa regionu, który otrzymuje wsparcie. Biedniejsze części Europy otrzymują większą pomoc.

Większa skuteczność EFS

Zarządzanie Funduszem jest nieustannie upraszczane w celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego dla organizacji, które kierują projektami. System refundacji skoncentrowany jest obecnie na efektach i wynikach. Projekty, w których stosowane jest to podejście, nie muszą już być rozliczane z dokładnością do każdego wydanego euro. Zamiast tego można obliczyć wartość działania na podstawie kryteriów dotyczących różnych rodzajów kosztów i mierzalnych wyników – np. liczby osób, które pomyślnie ukończyły kursy szkoleniowe. Nowy system, który jest stopniowo przyjmowany, jest mniej narażony na błędy.

Partnerstwo

Wspólne podejmowanie decyzji

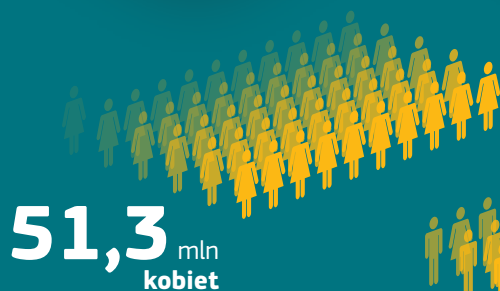
Zarządzanie dzielone

Współfinansowanie

DOTYCHCZASOWE WYNIKI Z OKRESU FINANSOWANIA 2007–2013

Zgodnie z danymi,
w działaniach EFS
wzięło udział niemal

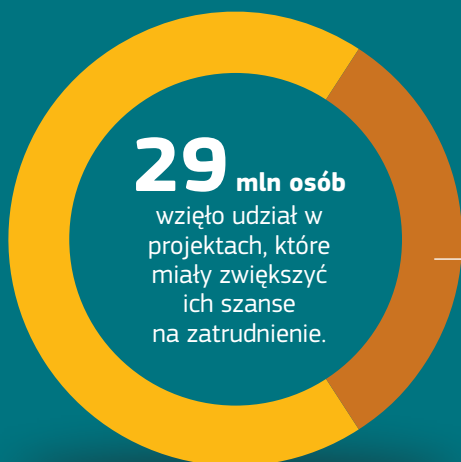
99 mln
uczestników¹, w tym²:

30 mln
osób
bezrobotnych,
w tym 9 mln
długotrwale
bezrobotnych

30,1 mln
osób młodych

6 mln
osób
starszych

1. Jedna osoba może być uczestnikiem kilku działań.
2. Niektóre kategorie nakładają się na siebie, np. osoby młode mogą być również bezrobotnymi.

Okolo

9,2 mln osób
znalazło pracę.

8,7 mln osób

Okolo

uzyskało dodatkowe kwalifikacje dzięki pomocy EFS w zakresie edukacji i szkoleń.

EFS dał wsparcie...

470 000

organizacjom,
przedsiębiorstwom
i startupom.

104 000

przedsiębiorstwom

24 000

nowym firmom

POMAGANIE LUDZIOM W ZNALEZIENIU PRACY

EFS finansuje projekty w całej UE w celu zwiększenia zatrudnienia. Działania obejmują szkolenia, przekwalifikowanie i doradztwo zawodowe.

Szczególny nacisk kładziony jest na pomaganie osobom, które mają największe trudności w znalezieniu pracy, czyli osobom długotrwale bezrobotnym lub młodym. Projekty mogą obejmować kursy doskonalenia zawodowego w połączeniu ze stażami. Wiele inicjatyw pomaga ludziom nabyć umiejętności potrzebne do pracy w rozwijających się branżach gospodarki. Oferowane są także usługi doradztwa zawodowego, w tym pomoc w przygotowaniu życiorysów, podań i rozmów kwalifikacyjnych. EFS zapewnia również wsparcie w zakresie szkoleń podstawowych, np. kursów językowych dla nowych migrantów.

Ludność Europy starzeje się, co oznacza, że ludzie będą musieli dłużej pracować. Projekty EFS pomagają zmierzyć się z tym problemem, zapewniając starszym pracownikom możliwość przekwalifikowania się. Wsparcie udzielane jest także przedsiębiorstwom oferującym zatrudnienie na część etatu, elastyczne godziny pracy i odpowiednio przystosowane stanowiska pracy. Takie opcje pomagają w zatrudnieniu różnych osób, w tym osób niepełnosprawnych i kobiet powracających do pracy po urlopie macierzyńskim.

Inicjatywy finansowane przez EFS ułatwiają również samozatrudnienie. Oferowane kursy obejmują dziedziny takie jak księgowość i prawo pracy. Usługi doradztwa pomagają przedsiębiorcom w opracowaniu realnych biznesplanów. Ponadto niektóre projekty EFS zapewniają finansowanie przedsiębiorstw typu start-up. Nowe przedsiębiorstwa, które starają się zapewnić finansowanie u tradycyjnych kredytodawców, mogą również uzyskać dostęp do niewielkich pożyczek w ramach programów finansowanych przez EFS.

ZWIĘKSZANIE SZANS NA RYNKU PRACY DLA MILIONÓW OSÓB

W Hiszpanii organizacja Caritas współpracuje z EFS w celu zwiększenia szans na znalezienie pracy dla ponad miliona osób. Wsparcie udzielane jest różnym osobom, które znajdują się w rozmaitych sytuacjach życiowych.

- W Granadzie zespół projektowy towarzyszył kandydatom podczas bezpośrednich rozmów o pracę z potencjalnymi pracodawcami. Skutkiem takiego „swatania” kandydatów z pracodawcami było zawarcie konkretnych umów z przedsiębiorstwami zapewniającymi uczestnikom ustawiczne kształcenie zawodowe i inne formy pomocy zawodowej.
- Na Minorce stworzono miejsca pracy w sektorze przetwarzania odpadów. Wśród uczestników znajdowały się osoby wykluczone społecznie oraz takie, które miały trudności integracyjne w miejscu pracy. Osoby te przeszły praktyczne przeszkolenie oraz otrzymały wsparcie w zakresie zwiększenia zdolności społecznych i komunikacyjnych.

» <http://europa.eu/Pu93nU>

WSPARCIE DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH KOBIET

Projekt „Inicjatywa jest kobietą”, prowadzony w Polsce, w woj. lubelskim, pomógł setkom przedsiębiorczych kobiet w realizacji ich potencjału. Grupie 340 kobiet – z których 240 założyło później własną firmę – zapewniono udział w warsztatach, doradztwo bezpośrednie i specjalistyczną pomoc w zakresie opracowania biznesplanów. Każda kandydatka zakwalifikowana do projektu otrzymała 3 000 EUR na etap rozruchu działalności.

Wśród beneficjentek znalazły się m.in. szwaczki, kosmetyczki i prawniczki. Aby umożliwić udział także matkom, w ramach projektu zapewniono opiekę nad dziećmi.

» <http://europa.eu/!KY74Xb>

AKTYWIZACJA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH

W Grazu (Austria) sześć organizacji świadczących wsparcie w zakresie zatrudnienia połączyło wysiłki w celu zapewnienia pomocy osobom długotrwale bezrobotnym, azylantom i imigrantom. Na początkowym etapie zapewniono staże dla ponad 60 osób w rozmaitych branżach, np. zakładzie stolarskim i warsztacie rowerowym. Gdy wynik programu stażowego okazywał się pomyślny, uczestnik otrzymywał pracę na 12 miesięcy, podczas których nabierał wiary we własne możliwości i miał okazję poznać realia zawodu. Na każdym etapie zmian społecznych i mentalnych niezbędnych do właściwego funkcjonowania w środowisku pracy każdy uczestnik otrzymywał wsparcie osobistego opiekuna.

» <http://europa.eu/!Kr49tm>

W latach 2007–2013 dzięki projektom finansowanym przez EFS pracę znalazło ponad **9 mln osób**.

ZAPEWNIENIE LEPSZEJ EDUKACJI

Programy finansowane przez EFS umożliwiają kształcenie Europejczyków bez względu na wiek i przyczyniają się do poprawy systemów edukacji.

Aby młodzi ludzie mogli znaleźć dobrą pracę, muszą ukończyć szkołę i uzyskać niezbędne kwalifikacje. Inicjatywy wspierane przez EFS obejmują działania pomagające zwiększyć wskaźnik liczby osób kończących szkołę. Kursy szkoleniowe są kolejną szansą dla młodych, którzy zbyt wcześnie zakończyli edukację.

Projekty EFS zapewniają również wsparcie uczestnikom studiów doktoranckich. Tego rodzaju inwestycje są niezbędne dla rozwoju indywidualnej kariery zawodowej i gospodarki europejskiej.

Aby poprawić jakość systemów edukacji, EFS finansuje szereg inicjatyw, w tym:

- kursy szkoleniowe dla nauczycieli i osób pracujących z młodzieżą;
- rozwój nowych strategii edukacyjnych i praktyki związanej z zarządzaniem;
- nowe systemy informatyczne dla szkół, uczelni i administracji związanej z edukacją.

Niezmiernie ważny jest fakt, iż EFS łączy świat szkolnictwa z rynkiem pracy. Uczenie się od siebie nawzajem oraz wkład w postaci ocen ekspertów pomaga placówkom edukacyjnym w zmianie systemów kwalifikacji pod kątem potrzeb gospodarki. Zacieśnianie współpracy z przedsiębiorstwami pozwala na tworzenie nowych staży dla uczestników projektów.

Ponieważ gospodarka nieustannie się rozwija, pracownicy muszą dostosowywać się do zmieniającego się rynku pracy, aby na nim pozostać. Poprzez projekty EFS dokonywane są inwestycje w szkolenia i programy uczenia się przez życie, aby zapewnić aktualność wiedzy i umiejętności zawodowych różnych osób bez względu na wiek. Nacisk kładziony jest na rozwój uniwersalnych umiejętności, takich jak znajomość języków obcych i umiejętność obsługi komputera.

WSPIERANIE DZIECI W DŁUŻSZEJ EDUKACJI

Region Puglia we Włoszech podjął działania w celu obniżenia wskaźników wczesnego kończenia nauki, które tradycyjnie należały do najwyższych w kraju. W ramach projektu „Diritti a Scuola” skoncentrowano się na wczesnej interwencji, polegającej na dotarciu do uczniów szkoły podstawowej i pierwszych dwóch lat gimnazjum.

Główne działania projektu polegały na poprawie nauczania języków i nauk przyrodniczych w szkołach podstawowych oraz rozwoju edukacji w zakresie języka włoskiego i matematyki na poziomie gimnazjalnym. Uczniom i ich rodzinom zapewniono także usługi dotyczące doradztwa, poradnictwa zawodowego i mediacji. Podjęto również dodatkowe działania w celu zapewnienia tych usług uczniom pochodzącym z biedniejszych rodzin i ze środowiska migrantów. Projekt przyczynił się już do zmiany w regionie, a wskaźnik przedwczesnego kończenia nauki spadł z 30,3 % w 2004 r. do 19,5 % w 2011 r.

» <http://europa.eu/!Hd93HM>

REWOLUCJA CYFROWA W GRECKICH SZKOŁACH

Dzięki finansowaniu z EFS greckie szkoły przeszły rewolucję cyfrową. Szkoły podstawowe i gimnazja otrzymały interaktywne aplikacje edukacyjne, z których mogą korzystać nauczyciele, uczniowie i szersza społeczność edukacyjna.

W specjalnej witrynie internetowej udostępniono podręczniki w formie cyfrowej, materiały wideo i narzędzia do prowadzenia doświadczeń. Ponadto w ramach projektu utworzono centralny serwis *on-line*, który zajmuje się gromadzeniem, organizowaniem, wyszukiwaniem i dystrybucją treści cyfrowych związanych z edukacją na poziomie szkolnym. Każdego miesiąca witrynę odwiedza około 50 000 użytkowników.

» <http://europa.eu/HF76JH>

MODERNIZACJA SYSTEMU

Nowoczesny system informatyczny rewolucjonizuje sposób przetwarzania i oceny doktoratów i publikacji akademickich na 104 rumuńskich uniwersytetach. System zautomatyzował wiele czynności administracyjnych i pozwolił na digitalizację papierowych formularzy.

Nowa platforma obejmuje system zarządzania bazą danych, moduł indeksowania i wyszukiwania oraz portal związany z komunikacją i publikacjami. Istnieje również elektroniczna aplikacja do wykrywania plagiatów w pracach doktorskich.

Zmiany przyniosły poprawę obiegu dokumentów i sprawiły, że krajowe systemy edukacji są zgodne z normami europejskimi.

» <http://europa.eu/kc43Qy>

W latach 2007–2013 w programach kształcenia i szkolenia wzięło udział **25,9 mln osób**, w tym **10,3 mln osób młodych** (w wieku 15–24 lat).

ZAPEWNIENIE STARTU ŻYCIOWEGO OSOBOM MŁODYM

W wielu krajach UE bezrobocie wśród osób młodych jest bardzo wysokie. UE i jej państwa członkowskie pragną zmienić tę sytuację. EFS odgrywa w tej dziedzinie ważną rolę, ponieważ jest głównym instrumentem UE, który pomaga przygotować osoby młode do zatrudnienia.

Dzięki projektom finansowanym przez Fundusz osoby młode otrzymują przeszkolenie, rozwijają umiejętności i zyskują pewność siebie, która jest potrzebna do tego, by zacząć funkcjonować na rynku pracy. W ramach projektów oferuje się przyuczanie do zawodu, praktyki zawodowe i staże. Współfinansowane przez EFS targi pracy umożliwiają młodym ludziom nawiązanie kontaktu z przedsiębiorstwami i potencjalnymi pracodawcami. Osoby młode mają również możliwość uzyskania doświadczenia zawodowego w innym kraju dzięki programom wymiany wspieranym przez EFS.

Fundusz pomaga stworzyć pomost między szkołą a miejscem zatrudnienia. Projekty sprawiają, że edukacja jest bardziej dostosowana do potrzeb przedsiębiorstw dzięki zaangażowaniu pracodawców w opracowanie programów kursów. EFS finansuje również kursy, które umożliwiają młodym ludziom założenie firmy. W ramach niektórych projektów oferowane są nawet dotacje na rozwój przedsiębiorstwa.

Dodatkowe wsparcie w zatrudnieniu osób młodych

Rządy państw UE stworzyły program gwarancji dla młodzieży w celu pomocy osobom młodym poniżej 25 roku życia, które nie są zatrudnione, nie studiują ani nie kształcą się zawodowo. Program gwarantuje dobrej jakości ofertę zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w ciągu czterech miesięcy od utraty pracy lub zakończenia formalnej edukacji. EFS i Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych zapewniają wsparcie tego programu w regionach najbardziej dotkniętych bezrobociem młodzieży. Do tej pory w ramach tych działań pomoc otrzymało ponad 1,4 mln młodych ludzi.

STYMULOWANIE TWORZENIA MIEJSC PRACY NA SŁOWACJI

Na Słowacji ponad 12 000 osób otrzymało zatrudnienie dzięki programowi wspieranemu przez EFS, w ramach którego organizacje z sektora prywatnego uzyskały pomoc finansową na tworzenie nowych miejsc pracy.

W większości przypadków inicjatywa stymulująca tworzenie nowych miejsc pracy pokrywała 95 % kosztów zatrudnienia osoby na okres jednego roku, pod warunkiem że zatrudnienie zostanie utrzymane przez kolejne sześć miesięcy. Miejsca pracy tworzone

w różnych gałęziach gospodarki, m.in. w transporcie, usługach i administracji. Około 60 % nowych miejsc pracy otrzymały osoby szukające zatrudnienia w wieku poniżej 24 lat.

» <http://europa.eu/!rt89KY>

PROGRAM DUŃSKI — DOBRA ROBOTA!

W Danii młodzi bezrobotni bez kwalifikacji edukacyjnych otrzymali szereg profesjonalnych usług zwiększających ich szanse na znalezienie pracy. Biuro pośrednictwa pracy skierowało do programu na rzecz osób młodych w północnej Danii około 1 400 osób w wieku od 14 do 30 lat. W ramach projektu zapewniono im pomoc w zakresie doradztwa zawodowego, mentoring i staże. Szkolenie zawodowe obejmowało podstawowe zajęcia z przedmiotów, takich jak język duński, matematyka i nauki społeczne. Zespół projektowy prowadził także zajęcia praktyczne w dziedzinie komunikacji interpersonalnej i finansów. Około 68 % grupy docelowej postanowiło rozpocząć na nowo kształcenie lub znaleźć pracę. Pozostali wybrali inne możliwości, np. zaangażowanie w projekty lokalne.

» <http://europa.eu/!hy66Cw>

SZKOLENIE ZAWODOWE MŁODYCH HISPANÓW

W Bilbao (Hiszpania) ponad 2 000 trwale bezrobotnych osób młodych otrzymało możliwość podjęcia szkolenia zawodowego w ramach projektu Sendotu-Peñascal. Uczestnicy mogli rozwijać umiejętności techniczne w różnych branżach, m.in. metaloplastyce, stolarstwie, budownictwie i gastronomii. Wstępne przeszkolenie odbywało się w warsztatach, a każda osoba realizowała indywidualny plan szkolenia. Następnie młodym ludziom zaoferowano praktykę zawodową w lokalnych zakładach pracy lub związanych z projektem przedsiębiorstwach oferujących integrację na rynku pracy.

» <http://europa.eu/!fU93nu>

W latach 2007–2013 **7,3 mln młodych osób** wzięło udział w inicjatywach finansowanych przez EFS w celu zwiększenia swoich szans na zatrudnienie. Niemal **1,6 mln osób** dostało pracę w okresie od trzech miesięcy do dwóch lat od czasu uczestnictwa w działaniach EFS.

MIEJSCE DLA WSZYSTKICH

Inicjatywy wspierane przez EFS pomagają znaleźć pracę i uniknąć ubóstwa osobom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji. Projekty skoncentrowane są na zapewnieniu wsparcia grupom marginalizowanym, np. migrantom, mniejszościom etnicznym i osobom z niskimi dochodami.

W wielu przypadkach chodzi o przygotowanie osób do rynku pracy. W ramach projektów może być oferowane indywidualne doradztwo w celu określenia zdolności, motywacji i potrzeb danej osoby. Następnie można przeprowadzić odpowiedni pakiet szkoleń. Działania te mogą obejmować nadzorowane praktyki zawodowe i wsparcie w zakresie przygotowywania podań o pracę. Po znalezieniu zatrudnienia przez daną osobę zespoły projektowe często zapewniają dalszą pomoc we współpracy z pracodawcą.

Celem przedsiębiorstw społecznych jest nie tyle osiągnięcie zysku, ile przede wszystkim pomaganie społeczności. EFS wspiera takie organizacje, ponieważ dają one ludziom szanse na zatrudnienie w środowisku objętym pomocą, zgodnie z ich możliwościami. Środki Funduszu mogą być przeznaczone na rozwój umiejętności osób marginalizowanych i na wyposażenie, które jest im potrzebne do prowadzenia działalności w społeczeństwie.

Inicjatywy finansowane przez EFS pomagają osobom wymagającym szczególnego traktowania poprzez rozwiązywanie problemów związanych z narkomanią, alkoholizmem, bezdomnością i zadłużeniem.

Wsparcie otrzymują również grupy izolowane, takie jak społeczność Romów, w celu zapewnienia im podstawowych usług – w tym opieki zdrowotnej i edukacji, których dostępność większość Europejczyków przyjmuje za rzecz oczywistą.

MIEJSCA PRACY DLA OSÓB WYMAGAJĄCYCH SZCZEGÓLNEGO TRAKTOWANIA

Słoweńskie przedsiębiorstwo społeczne zapewniło pracę osobom wykluczonym społecznie i przyczyniło się do ochrony środowiska. Zakład pracy stworzony w ramach projektu zajmował się zbieraniem i sortowaniem używanej odzieży, a następnie jej naprawianiem i przerabianiem w celu dalszej odsprzedaży. Personel zakładu składał się w pełni z młodych osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, nieposiadających formalnych kwalifikacji i długotrwale bezrobotnych. Uczestnicy projektu uzyskali bardzo potrzebne doświadczenie zawodowe oraz okazję do zawarcia nowych przyjaźni. Ubrania były sprzedawane w stworzonym na potrzeby projektu sklepie w Lublanie oraz w innych punktach w całym kraju.

» <http://europa.eu/!fW96MY>

KAWIARNIA SPOSOBEM NA IZOLACJĘ

W czeskim mieście Slaný otwarto kawiarnię szkoleniową, by dać osobom z niepełnosprawnością intelektualną możliwość przekonania się, jak wygląda życie osoby zatrudnionej. Grupa 28 osób z niewielką lub średnią niepełnosprawnością dostała pracę na stanowiskach barmanów i kelnerów. W pracy na pół etatu, przez cztery godziny dziennie, personel kawiarni wspierali asystenci. Na miejscu zapewniono również pomoc psychologa.

Okres przystosowania się do warunków pracy był różny u poszczególnych uczestników projektu, jednak każdy z nich szybko opanował swój zakres obowiązków w kawiarni i nauczył się biegle porozumiewać się z klientami. Kiedy kawiarnię zamknięto po dwóch latach realizacji projektu, zespół projektowy był w stanie znaleźć nowe miejsca pracy dla niemal wszystkich uczestników.

» <http://europa.eu/nB84Nh>

PRACA Z DZIEĆMI ROMSKIMI

Na Węgrzech EFS finansował projekt związany z zapewnieniem właściwej nauki szkolnej dzieciom romskim i innej młodzieży defaworyzowanej. Inicjatywa Tanodas koncentrowała się na poprawie wskaźników przedwczesnego kończenia nauki i zagwarantowaniu równych szans dzieciom romskim na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum. W ramach projektu zapewniono mentoring i opracowano indywidualne plany nauczania dopasowane do potrzeb każdego dziecka. W niektórych przypadkach dzięki inicjatywie Tanodas szkoły otrzymały dodatkowe wyposażenie na potrzeby nauczania dzieci.

» <http://europa.eu/Mv86Gd>

W latach 2007–2013 projekty EFS
zapewniły pomoc dla **5,1 mln migrantów**,
3,9 mln osób z mniejszości etnicznych
oraz **5,3 mln osób niepełnosprawnych**.

LEPSZE USŁUGI PUBLICZNE

Środki zapewniane przez EFS pomagają organizacjom z sektora publicznego poprawić wydajność pracy, zmniejszyć biurokrację i dostosować usługi do potrzeb obywateli. W projekty z tego obszaru zaangażowane są rządy krajowe, władze regionalne i samorządy lokalne.

Inwestycje EFS związane są z zapewnieniem administracji publicznej nowych systemów zarządzania, które pomagają w poprawie kontroli finansowej; wprowadzane są usługi administracji elektronicznej, dzięki której sektor publiczny może w pełni skorzystać z rewolucji w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych; z kolei programy szkoleń pozwalają urzędnikom doskonalić umiejętności zawodowe. Nacisk kładziony jest również na wzmocnienie administracji publicznej w najbardziej słabych regionach Europy.

Zwiększenie przyjazności sektora publicznego może pomóc we wzroście gospodarczym i tworzeniu nowych miejsc pracy. Polska przeznaczyła środki EFS na uproszczenie 92 aktów prawnych. Wprowadziła metody szacowania kosztów administracyjnych i poprawy procesów oceny. Zmiany te doprowadziły do ograniczenia biurokracji o 16 %. Aby zwiększyć przyjazność dla przedsiębiorstw, przeszkolono 16 000 urzędników. Dzięki temu udało się przyspieszyć okres rejestracji działalności gospodarczej.

W Portugalii wsparcie EFS wykorzystano do wzmocnienia roli partnerów społecznych. Jeden z projektów pozwolił na rozwój zrzeszenia przemysłu portugalskiego. Inicjatywa ta sprawiła, że członkowie zrzeszenia stali się bardziej słyszalni, a ich pozycja w kraju i za granicą uległa wzmocnieniu.

Większy wpływ na sposób funkcjonowania służb publicznych zapewniany jest także dzięki konsultacjom społecznym. EFS finansuje projekty również z tej dziedziny.

LEPSZE USŁUGI DLA OSÓB W TRUDNEJ SYTUACJI

Władze federalne w Belgii zatrudniają osoby, które doświadczyły ubóstwa, w celu poprawy reagowania służb na osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji społecznej.

Celem projektu „Experts by Experience” (Doświadczeni eksperci) jest poprawa obsługi osób, które zwracają się z prośbą o pomoc. Grupa 28 ekspertów pomaga użytkownikom lepiej zorientować się, jak działa system, a także pomaga tworzyć nowe usługi dostosowane do potrzeb i oczekiwań osób w trudnej sytuacji. Dzięki EFS wyznaczono czterech koordynatorów odpowiedzialnych za rozwój projektu, organizację działań i nadzorowanie pracy ekspertów.

» <http://europa.eu/Gn97TM>

BLIŻEJ OBYWATELI

W rejonie miasta Olita w południowej części Litwy przeprowadzono gruntowną reformę administracji. Rygorystyczny proces samooceny pozwolił na znalezienie obszarów wymagających poprawy i rozwijanie dobrej praktyki. Grupa robocza i audytorzy zewnętrzni określili 25 rozwiązań prowizorycznych i 25 szeroko zakrojonych działań poprawiających działanie władz lokalnych, w tym wprowadzenie punktu kompleksowej obsługi.

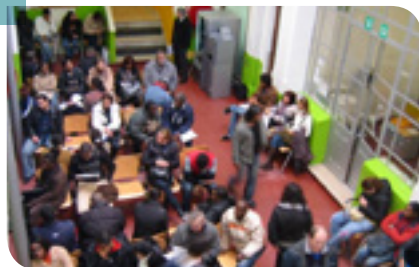
Dzięki zmianom obywatele mogą teraz w jednym miejscu uzyskać informacje, otrzymać formularze wniosków i składać pisma. Wdrożono także nowy system informatyczny, który pomaga władzom lokalnym oszczędzać czas i pieniądze.

» <http://europa.eu/Ct47Tb>

POMAGANIE MIGRANTOM W OSIEDLANIU SIĘ

Dzięki projektowi finansowanemu przez EFS społeczności migrantów w Portugalii mogą w jednym miejscu uzyskać dostęp do podstawowych usług. W 2004 r. utworzono krajowe ośrodki pomocy imigrantom (CNAI), które zapewniają imigrantom kompleksową obsługę, pomagając im w sprawach związanych ze statusem prawnym, zatrudnieniem, edukacją i łączeniem rodzin.

Ośrodki prowadzą również infolinię SOS, dzięki której migranci mogą poprosić o pomoc w 13 różnych językach. Ponadto dodatkowa służba tłumaczeniowa zapewnia podstawowe wsparcie w nawet 60 różnych językach. Oprócz tego specjaliści ds. mediacji międzykulturowej CNAI oferują pośrednictwo w kontaktach między migrantami, służbami publicznymi i społeczeństwem obywatelskim.

Co roku do ośrodków trafia ok. 360 000 spraw. Najliczniejsze grupy osób korzystających z pomocy ośrodków pochodzą z Brazylii, Republiki Zielonego Przylądka, Gwinei-Bissau, Angoli i Ukrainy.

» <http://europa.eu/cB38Ym>

Dzięki programom szkoleń finansowanych przez EFS nowe kwalifikacje uzyskało ponad **157 000 pracowników administracji publicznej** na Cyprze, w Grecji, na Węgrzech, Malcie i w Rumunii.

CO NOWEGO ZAPLANOWANO NA LATA 2014–2020?

W okresie programowania 2014–2020 UE wzmocniła EFS. Dzięki Funduszowi jeszcze bardziej precyzyjnie udzielane będzie wsparcie w zakresie tworzenia miejsc pracy, wzrostu gospodarczego i włączenia społecznego.

- W latach 2014–2020 EFS zapewni pomoc w wysokości 125 mld EUR w celu poprawy jakości życia obywateli.
- Co najmniej 20 % budżetu EFS musi zostać wykorzystane na wsparcie osób marginalizowanych społecznie w celu znalezienia im zatrudnienia i pomocy w wyjściu z ubóstwa.
- We wszystkich działaniach współfinansowanych przez EFS priorytetem jest propagowanie równouprawnienia płci i zwalczanie dyskryminacji.
- Dodatkową pomoc przewidziano na zwalczanie bezrobocia osób młodych w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych oraz programu gwarancji dla młodzieży (zob. rozdział 4).
- Fundusz nadal wspiera rozwój innowacji społecznych, które zapewniają nowe metody realizacji potrzeb społecznych, edukacyjnych i związanych z zatrudnieniem.
- Większe wsparcie zapewniono przedsiębiorstwom społecznym, które oferują towary i usługi, tak jak typowe przedsiębiorstwa, jednak osiągnęte przez nie zyski przeznaczane są na pomoc dla społeczności lokalnej.
- Ważnym priorytetem jest również zwiększanie współpracy między UE, organami publicznymi, partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Prowadzone będą dalsze działania zmierzające do uproszczenia zarządzania projektami EFS, tak aby większy nacisk kładziono na ich wyniki. Wprowadzone zostaną ułatwienia w zakresie obowiązków administracyjnych podmiotów otrzymujących środki finansowe. EFS stanowi również uzupełnienie aktualnego planu inwestycyjnego UE, który zakłada wsparcie w tworzeniu miejsc pracy i działania na rzecz ponownego wzrostu gospodarczego.

OCZEKIWANE WYNIKI DZIAŁAŃ W LATACH 2014–2020

Ogólne cele na lata 2014–2020 obejmują³:

- pomoc w znalezieniu zatrudnienia dla ponad **7,4 mln** bezrobotnych uczestników projektów i dla kolejnych **2,2 mln** osób w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia projektu EFS; oraz
- nabycie nowych kwalifikacji przez ponad **8,9 mln** osób.

EFS zamierza zapewnić wsparcie dla co najmniej:

- **9,9 mln** osób z niskim poziomem wykształcenia;
- **7,5 mln** osób niepełnosprawnych;
- **6,2 mln** osób młodych; oraz
- **7,2 mln** osób zatrudnionych, w tym osób samozatrudnionych oraz personelu organizacji, takich jak szkoły i służby administracji publicznej związanej z rynkiem pracy.

Dowiedz się więcej na temat EFS:

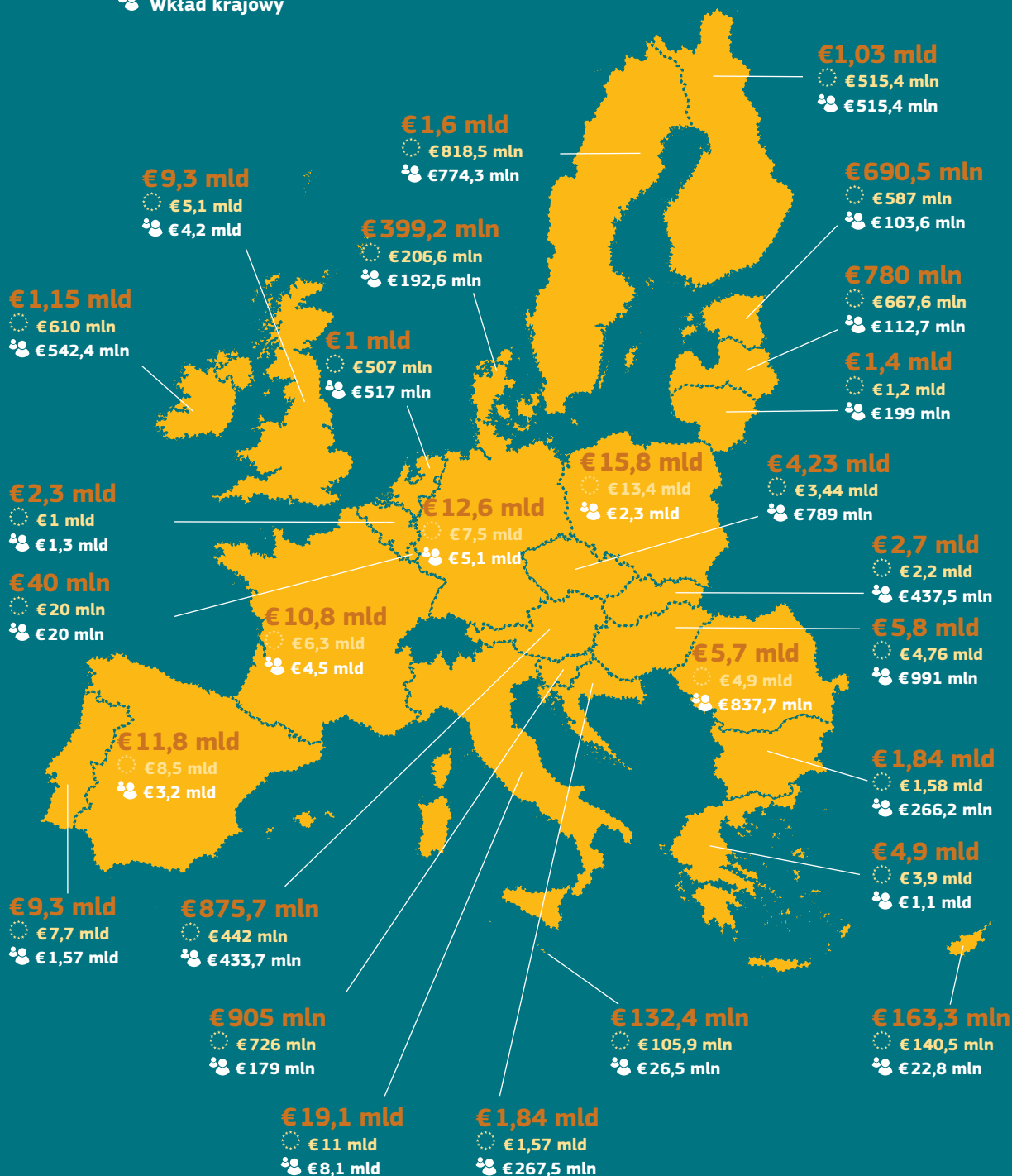
» www.ec.europa.eu/esf

3. Źródło: Analiza wyników negocjacji dotyczących umów partnerskich i programów operacyjnych EFS na okres programowania 2014–2010, sprawozdanie końcowe: analiza UE28, opracowana przez Fondazione G. Brodolini przy wsparciu Centrum Studiów nad Polityką Europejską (CEPS) i COWI.

Podane kwoty budżetu obejmują Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

 Wkład UE

 Wkład krajowy

JAK OTRZYMAĆ PUBLIKACJE UE

Publikacje bezpłatne:

- jeden egzemplarz:
w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)
- kilka egzemplarzy (lub mapy, plakaty):
w przedstawicielstwach Unii Europejskiej (http://ec.europa.eu/represent_pl.htm)
w delegaturach Unii Europejskiej w krajach poza UE:
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_pl.htm)
kontaktując się z Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_pl.htm)
lub dzwoniąc pod numer 00 800 6 7 8 9 10 11 (numer bezpłatny w całej UE) (*).

(* Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

Publikacje płatne:

- w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)

W niniejszej broszurze opisano, w jaki sposób projekty EFS zapewniają wsparcie osobom, które bez nich nie miałyby możliwości uczestniczenia w szkoleniach, uzyskania kwalifikacji i otrzymania dobrej pracy. Ze względu na swoją skalę i zakres działania Fundusz ma duży wpływ na rynek pracy i ogół społeczeństwa. W niektórych krajach około 90 % rzeczywistych wydatków na działania związane z rynkiem pracy pochodzi z EFS. Fundusz jest głównym instrumentem wykorzystywanym przez UE do zwiększania zatrudnienia, ograniczania ubóstwa i poprawy wyników edukacji w całej Unii.

W niniejszej publikacji wyjaśniono sposób funkcjonowania EFS, przedstawiono dotychczasowe wyniki związane z okresem programowania 2007–2013 oraz zaprezentowano kilka przykładów pomocy udzielonej niektórym z milionów osób, które co roku korzystają ze wsparcia EFS.

www.ec.europa.eu/esf

Możesz pobrać nasze publikacje lub uzyskać nieodpłatną subskrypcję pod adresem <http://ec.europa.eu/social/publications>

Aby mieć dostęp do najnowszych informacji dotyczących Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego, należy zgłosić chęć otrzymywania nieodpłatnego biuletynu poświęconego portalowi Europa pod adresem <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

